

de
witte
dame

schaakmatje

Clubblad schaakvereniging De Witte Dame - Grubbenvorst

Schaakvereniging „De Witte Dame”
GRUBBENVORST

Opgericht:

1 febr.'73

Clublokaal:

Café "De Vonkel", Venloseweg 11, 5971 CG Grubbenvorst,
tel. 077-61309.

BESTUUR:

Voorzitter:

K.Laenen, E.Dorsstraat 47, 5971 VE Grubbenvorst, tel.077-61975.

Secretaris:

B.v.Cleef, Raaielind 1, 5971 NA Grubbenvorst, tel.077-61336.

Penningmeester:

G.Kluiters, Horsterdijk 30, 5973 PP Lottum, tel.04763-1984.

Wedstrijdleader senioren:

H.Clevis, Stokterweg 1, 5973 PW Lottum, tel.04763-2318.

Wedstrijdleader junioren/jeugdleader:

A.Titulaer, St.Jansplein 13, 5922 DC Blerick, tel.077-21359.

MEDEWERKERS:

Organisatie jeugdtoernooi:

Fr.Clevers, Corn.de Houtmanstraat 24, 6045 HP Roermond
tel.04750-28010.

Commisaris van materiaal:

H.Bos, Past. Thijssenstraat 4, 5971 VW Grubbenvorst, tel.077-62457.

Assistent jeugdleader/instrukteur pionnendiploma:

P.Yuen, de Bisweide 36, 5971 AZ Grubbenvorst, tel.077-62301.

Assistent jeugdleader:

R.v.Enckevort, Blaktdijk 80, 5975 NE Sevenum, tel.04767-2628.

Instrukteur:

R.Puyn, Rijksweg 119, 5941 AC Velden, tel.04702-1476.

ERELID:

Fr.Clevers, Corn.de Houtmanstraat 24, 6045 HP roermond

Beste leden,

Voor jullie ligt 'n nieuwe aflevering van ons clubblad schaakmatje. Waarom op dit tijdstip? Ik had in de zomervakantie nog wat tijd over en dacht dat jullie best nog wel wat vrije uurtjes overhadden (op 'n regenachtige dag of lange zomeravond) om deze aflevering te lezen en de probleempjes die er in staan op te lossen.

In deze extra aflevering geen tussen- en eindstanden van kompetities, wel 'n beschrijving van het gebruikte kompetitiesysteem "Keizer" wat zowel bij senioren als junioren gebruikt is. In het archief vond ik nog 'n interessant kranteartikel, verder nog de volgende aflevering van m'n rubriek over Samuel Loyd, veel plezier ermee!

Rest mij nog jullie allemaal 'n prettige vakantie toe te wensen,

jullie secretaris,

Bart van Cleef

Wit geeft mat in 2 zetten.

Wit:Kc1,Dh3,Td1,Th1,Lb2,Lf1,pionnen:a2,c4,d2,f2,g2

Zwart:Kg8,Dd8,Ta8,Te8,Lc4,Pb8,Pe7,pionnen:b4,b7,c6,f7,g6

(Oplossing:Wit offert de Dame en zet mat: 1.Dh8+ Lxh8 2.Txh8 mat.)

- - - - -

Wit geeft mat in 3 zetten.

Wit:Kg1,Da4,Tf1,Lc3,Lc4,pionnen:a2,c2,e4,f2,g2,h3

Zwart:Ke8,Dd2,Th8,Lf8,Pd7,pionnen:a7,e7,f7,g7,h7

(Oplossing:1.Dd7:+ Txd7 2.Tc8+ Td8 3.Lb5 mat.)

- - - - -

Wit speelt en wint.

Wit:Kg1,Dd1,Ta1,Tf1,Pc7,pionnen:a2,b2,c2,e7,f2,g2,h2

Zwart:Kg8,Dg5,Ta8,Te8,Lc4,Lg7,Pb8,pionnen:a7,b7,f7,g6,h7

(Oplossing:Pxe8 Lxf1 2.Pf6+! en wint.)

- - - - -

Zwart speelt en wint.

Wit:Kg1,Da5,Tc2,Te7,Pf3,pionnen:a2,e4,f2,g2,h2

Zwart:Kg8,Df4,Td8,Tf8,Lg4,pionnen:a7,f7,g6,h7

(Oplossing:1....Td1+ 2.Pe1 Dg5 +! en zwart wint)

In dit Schaakmatje het begin van 'n nieuwe rubriek.

In het archief vond ik onderstaand artikel. Uit welk jaar is dit artikel?

BREKELMANS WON IN GRUBBENVORST

GRUBBENVORST — Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de KNSB organiseerde de Grubbenvorster schaakclub een jeugd-schaaktoernooi. Een negentigtal jongelui, afkomstig uit geheel Limburg, hadden voor dit toernooi ingeschreven.

In groep A (teamwedstrijden) ging de strijd voornamelijk tussen Grubbenvorst en de schakers uit Ubach over Worms. De Zuid-limburgse formatie wist tenslotte de strijd in haar voordeel te beslissen.

In groep B leed Horst één nederlaag. Dit verlies kostte de Horster schakers de eerste plaats. Die was nu voor Roermond. De

teamwedstrijden voor aspiranten hadden een zeer spannend karakter. Grubbenvorst eindigde met Schaesberg op een gedeelde eerste plaats, maar, door een beter bordgemiddelde mocht Grubbenvorst zich winnaar noemen.

Ontdekking

In de persoonlijke wedstrijden (junioren) legde Hans Brekelmans uit Venlo beslag op de eerste plaats. Hij bleef zijn voornaamste concurrent, P. Gommans uit Venray een half punt voor. Bij de aspiranten was P. Claassen uit Grubbenvorst de grote

ontdekking. Hij won alle wedstrijden.

Na afloop werden de prijzen uitgereikt door mevrouw M. v. Vleuten (raadslid). Burgemeester Steegmans was wegens ziekte verhinderd. Mevrouw van Vleuten prees de voortreffelijke organisatie. Zij hoopte alle jeugdspelers volgend jaar in Grubbenvorst terug te zien.

Uitslagen

Persoonlijk junioren: 1. Hans Brekelmans, Venlo 4,5 pnt.; 2. P. Gommans, Venray 4; 3. P. Eggen, Stein 3,5; 4. J. Reintjes, Venray 3; 5. J. Verwiël, Venray 2; 6. M. El-

bers, Grubbenvorst 0.

Aspiranten: 1. P. Claassen, Grubbenvorst 5 pnt.; 2. R. Aratoom Venlo 3,5; 3. W. Berden, Venlo 2,5; 4. J. Driessen, Venlo 1,5; 5. B. Eekers, Grubbenvorst 1,5; 6. J. Gommans, Grubbenvorst 1.

Teamwedstrijden aspiranten: 1. Grubbenvorst 9 pnt.; 2. Schaesberg 9; 3. Hallen 1 6; 4. Grubbenvorst 2 4; 5. Linne 2; 6. Hallen: 0 punten.

Teamwedstrijden junioren groep A: 1. Ubach over Worms 4 pnt. 2. Grubbenvorst 3; 3. Hoensbroel 3; 4. Venlo 2.

Groep B: 1. Roermond 6 pnt.; 2. Horst 4; 3. Schaesberg 2; 4. Grubbenvorst 0.

Op de voorste rij het schaakteam van Grubbenvorst, dat zegevierde bij de aspiranten. Op achtergrond de schakers uit Ubach over Worms, die in de juniorengroep beslag legden op de eerste plaats.

Hoe groot is de kans dat een schaakcomputer het niveau van grootmeester of zelfs van wereldkampioen zal bereiken? Beroepsschakers zelf verschillen daarover van mening. Professor dr. Max Euwe heeft in een schaakprogramma nooit een wereldkampioen gezien. Andere schakers zijn ervan overtuigd dat de computer in de toekomst de mens zal overspelen. Technisch gesproken wordt die mogelijkheid steeds groter, onder andere door de ontwikkeling van kunstmatige-intelligentiesystemen. In het kader van zijn promotie-onderzoek vroeg Jaap van den Herik enige grootmeesters in hoeverre zij beducht zijn voor schaakcomputers en wat zij ervan vinden als deze ook aan toernooien zouden deelnemen.

De stijging van de speelsterkte van schaakcomputers is onmiskenbaar. Omstreeks 1970 speelden de beste programma's nog op het niveau van een beginnende. Op dit moment kan de speelsterkte van de regerende computerschaakwereldkampioen, het programma *Belle* (ontworpen door de Amerikanen Ken Thompson en Joe Condon), geschat worden op 'zwak-hoofdklasse-niveau' (ELO-rating ¹ 2100-2200).

De vraag is nu of er iets te zeggen valt over de mate van waarschijnlijkheid dat de speelsterkte van een schaakprogramma stijgt tot grootmeesterniveau (2500 ELO-punten), tot het niveau van een wereldkampioenskandidaat (2650 ELO-punten) of nog hoger. Er is a priori geen reden om een dergelijke stijging van de speelsterkte voor onmogelijk te houden. Daarnaast is het interessant na te gaan welke gevolgen voor de schaakwereld verwacht mogen worden van zo'n stijging.

Het afwikkelen van eindspelen is de Achilleshiel van schaakcomputers. Om het niveau van grootmeester of zelfs wereldkampioenskandidaat te bereiken, zal met name het gedrag op dit punt moeten worden verbeterd. In programma-technische zin is er dan ook veel aandacht besteed aan wetenschappelijk onderzoek op het gebied van eindspelen. Aan de TH-Delft zijn intelligente, op kennis gebaseerde systemen gebouwd die enig inzicht geven in de manier waarop grootmeesters

bepaalde stellingen afwikkelen. Een netwerk van programma's dat geredigeerd wordt door een stuurprogramma, zal schaakprogrammeurs in staat stellen om een verfijning van patronen te implementeren. Een voorbeeld van een dergelijk programma is het aan de TH Delft ontwikkelde PION, dat op een Gemnix-computer van TNO draait en regelmatig in toernooien uitkomt. Uiteindelijk moet zelfs een beschrijving van de gehele schaaktheorie (het in regels omzetten van kennis uit boeken) niet uitgesloten worden geacht.

Een dergelijke aanpak leidt tot mijn eerste speculatieve bewering: *De speelsterkte van schaakprogramma's zal omstreeks het jaar 2000 hoger zijn dan de speelsterkte van de huidige menselijke wereldkampioen.*

Wanneer dit precies zal gebeuren is een vraag van ondergeschikt belang. Om de uitspraak niet 'vaag' te houden stellen we als uiterste grens het jaar 2020. Hiermee is expliciet aangegeven dat het schaakspel voor een computer een moeilijk spel is om met een zekere mate van perfectie (grootmeesterlijke standaards) te worden gespeeld.

Grootmeester

Uit een sociaal-psychologisch onderzoek door mij verricht in samenwerking met de hoogleraren A. D. de Groot en J. de Jong-Gierveld, is onder andere gebleken dat de

mate van beduchtheid voor schaakcomputers afhankelijk is van speelsterkte en leeftijd. Bij jongeren overweegt een geloof in een stijging van de speelsterkte van computers; zij zien daarin dan ook een zekere bedreiging van het beroepsschaak zoals dat thans bestaat. Grootmeesters komen meestal tot de uitspraak dat zij zelf althans niets te duchten hebben.

Een belangrijk punt is de veronderstelde uiteindelijke speelsterkte van schaakcomputers. Wat denken grootmeesters daarvan?

Timman: 'Ja, kijk als je het in ELO-punten uitdrukt, dan denk ik dat de computer niet meer dan laten we zeggen 2500 ELO-punten kan krijgen.' (22 juni 1980)

Sosonko: 'Ik schat de kansen van de schaakcomputer bijzonder hoog, in alle opzichten. Hij wordt een veel sterkere speler. Ik ben ervan overtuigd dat hij de mens gaat verslaan.'

In hoeveel jaar zie je dat gebeuren?

'Dat is moeilijk te zeggen. Kijk, nog maar een jaar of vijf geleden dacht men: 'Nou computer, en dit en dat; hij is zo zwak en het is allemaal maar grappig'. Maar kijk nu eens, de computer versloeg Stean en Browne. (.....) Okay, het was incidenteel, maar toch Ik denk dat het nog voor of anders rond het jaar 2000 gebeurt.' (26 augustus 1980)

Karpov: 'Ik geloof niet dat ze het hoogste niveau zullen halen. Ik bedoel, het niveau van de beste grootmeesters, boven de 2600.' (14 juli 1980)

Uit "Intermediair" komt het artikel op deze bladzijde. Hopelijk vinden jullie het net zo interessant als ik. Het vervolg hiervan komt in 'n volgend "Schaakmatje".

DENKOPGAVE

A R T S
T R A S
R A T S
+
S P A R

De letters stellen 5 verschillende cijfers voor. Hoe luidt de opgave in cijfers?

LIMBURGSE SCHAKBOND

P.R.O.: W. Jenken, Past. Strijkersstraat 3 5809 BG Leunen

Leunen, 15-6-1983

betreft: aanvullingen op de nieuwsbrief van 16 juni 1983
(nagekomen berichten)

Schaesberg I promoveert naar de 2e klasse van de KNSB-competitie

Op 14 juni j.l. is de definitieve uitslag bekend geworden van de wedstrijd in poule D van de promotiecompetitie, tussen Volmac/Rotterdam III en SMB II. Omdat deze met 6-4 in het voordeel van Volmac/Rotterdam III is uitgevallen (voorlopige stand was 5-4), is Schaesberg I thans zeker van promotie naar de KNSB-competitie.

Voor de IASB-competitie houdt dit in, dat Reuver I ook naar de promotieklasse promoveert, en Venray I en Gees IV niet behoeven te degraderen uit respectievelijk de 1e en 2e klasse.

Deze mededeling vormt een aanvulling op het vermelde op blz. 4 van de nieuwsbrief van 16 juni 1983.

Het team van Schaesberg I wil ik langs deze weg alvast van harte feliciteren.

11e jeugdtoernooi te Grubbenvorst

"De Witte Dame" houdt op zaterdag 17 september a.s. het 11e internationale rapid jeugdschaaktournooi voor viertallen, in 5 zalen van sportaccommodatie 't Haeren te Grubbenvorst. Aanvang 10.30 uur, prijzuitreiking 17.30 uur.

Er wordt gespeeld in 4 leeftijdscategorieën, n.l. t/m 20 jaar, t/m 16 jaar, t/m 13 jaar en t/m 10 jaar. Speeltijd in de hoogste twee leeftijdsgroepen is 1 uur per speler/per partij. Er worden 3 ronden gespeeld. In de 2 laagste groepen (6 ronden) is de bedenktijd 20 minuten per speler/per partij.

Aan het toernooi is wederom een simultaanwedstrijd gekoppeld, waaraan kan worden deelgenomen door bezoekers, alsmede door de teamleiders van aan het toernooi deelnemende teams. Jac Renet heeft in principe toegezegd de simultaan te geven. De teamleiders kunnen het inschrijfgeld (f 17,50) voor hun team terugverdiennen, wanneer zij erin slagen de simultaangever te verslaan. Op de toernooidag zijn bijna 30 medewerkers in touw, onder wie ook enkele van de clubs Horst, Arx, Venlo, Bergen, Blerick en Tegelen.

Opgave en nadere inlichtingen bij Frank Clevers, Corn de Houtmanstraat 24 6045 HP Roermond.

U wordt verzocht, dit bericht door te geven aan de jeugdleider van uw vereniging.

Hier volgt de 22e aflevering van een rubriek van Bart van Cleef

In de jaren 1866 tot 1870 en 1875 tot 1880 komponeerde Loyd vele schaakproblemen. Voor degene die de probleemliteratuur goed kent zullen de volgende problemen goede bekenden zijn:

Wit:Ka8,Dh8,Tg2,Le1,Lf1,Ph4,pionnen:a5,b6,f4,g5,
h6

Zwart:Kh3,Dc6,Pa2,Pb1,pionnen:a6,b7,d5,e4
Wit geeft mat in 4 zetten.

(Oplossing:1.La6: ba6:+ 2.b7 De6 3.Dc8 Dc8: 4.bc8: D,mat)

Wit:Kb1,Dh7,Lg1,Pf3,Pf4,pionnen:e4,g2,h2,h6
Zwart:Kh1,Pb7.Wit geeft mat in 3 zetten.

De rode draad die door Loyds "Chess Strategy" loopt luidt:Eenvoud,komponeer eenvoudig,probleemdichters, dan zijn jullie populair!Het publiek schrikt van de gekompliceerde stellingen en kan ze ook niet onthouden.Gebruik ook geen grote zetaantallen,de 3-zetter moet jullie ideaal worden.

Het volgende probleem is zo'n 3-zetter,de oplossing begint met een zogenaamde ruimingset:

Wit:Ka7,Th5,Lb5,Ld6,Pc6,Pf5,pion:d2

Zwart:Kd5,Pa6,pionnen:c5,d3.

Wit geeft mat in 3 zetten.

Hiernaast 'n aanvulling op de nieuwsbrief van 16 juni 1983 die hier bijgevoegd is.

In deze nieuwsbrief zijn vele interessante dingen vermeld die het komende seizoen 83/84 van belang zijn,lees hem dus allemaal.

Waarde-cijfer

In afwijking van het klassieke competitie-systeem wordt volgens het systeem Keizer aan winstpartijen een ongelijke waardering toegekend*). Een winstpartij wordt des te hoger gehonoreerd naarmate de tegenspeler, van wie het is verkregen, hoger is geklasseerd. Voor dat doel wordt aan elke plaats op de ranglijst een aflopend aantal waarde-punten toegekend. Deze rangwaardecijfers blijven gedurende de gehele competitie constant en zijn onafhankelijk van de speler, door welke een bepaalde plaats op de ranglijst (tijdelijk) wordt ingenomen. (Zie fig. 1.)

Figuur 1

Plaats	Naam	Waarde-cijfer
1		50
2		49
3		48
4		47
5		46
6		45
7		44
		enz.

Het cijfer 50 voor plaats nr. 1 is willekeurig gesteld. Op de keuze van de grenzen, waartussen deze cijfers worden gelegd, zal later nader worden ingegaan.

Beloning

Elke speler, die er in slaagt te winnen van de bezetter van plaats nr. 1 wordt nu volgens de tabel in fig. 1 beloond met 50 punten overeenkomstig het waarde-cijfer 50. Dit onafhankelijk van de plaats, welke de winnaar op dat moment zelf op de ranglijst innam. Wint dus b.v. nr. 7 van nr. 1, zo ontvangt hij hiervoor 50 pt. Hetzelfde geldt voor de nrs. 12, 17, 28, enz. Is de uitslag remise, zo ontvangt elke speler hiervoor de helft van het aantal punten, dat overeenkomt met het waarderingscijfer van zijn tegenstander. Speelt dus nr. 2 gelijk tegen nr. 7, zo krijgt nog steeds volgens fig. 1 de nummer 2 voor deze prestatie $\frac{1}{2} \times 44 = 22$ pt toegekend. Nr. 7 ontvangt voor zijn prestatie $\frac{1}{2} \times 49 = 24\frac{1}{2}$ pt.

Voor een verliespartij wordt altijd 0 punten geboekt, ongeacht van wie werd verloren.

Paring

De indeling (paring) geschiedt volgens ranglijst met dien verstande, dat in elke ronde nr. 1 speelt tegen nr. 2, nr. 3 tegen nr. 4, enz. Men kan daarbij de bepaling maken, dat hoogstens een keer tegen de zelfde speler wordt uitgekomen. Blijkt in dat geval, dat nr. 1 reeds tegen nr. 2 heeft gespeeld, dan wordt hij tegen nr. 3 opgesteld. Indien deze partij ook reeds heeft plaats gehad, dan nr. 1 tegen nr. 4, enz.

*) Dit is ook het geval bij het aan schaaktournooi-dekundigen bekende systeem Sonneborn-Berger.

enz. Het is dus de bedoeling, dat met inachtneming van de bijzondere bepalingen zo veel mogelijk die spelers tegen elkaar uitkomen, wier plaats op de ranglijst elkaar het meest benadert. Voor de keuze van de kleur (eerste zet!) wordt nagegaan welke van de beide tegenstanders de voorkeur voor „wit“ heeft op grond van de door hen gedeeltelijk met wit en zwart gespeelde partijen. Vanzelfsprekend moet er naar gestreefd worden dit zo goed mogelijk in evenwicht te houden. Moet mijnheer Jansen b.v. spelen tegen mijnheer Pietersen en heeft mijnheer Jansen reeds 5 partijen met wit en 4 met zwart gespeeld, terwijl omgekeerd mijnheer Pietersen 4 partijen met wit en 5 partijen met zwart speelde, dan is het duidelijk, dat mijnheer Pietersen tegen mijnheer Jansen wit heeft. Stel nu het geval, dat de heren Bakker en Slager tegen elkaar moeten spelen. Bakker speelde 5 partijen wit en 4 zwart. Slager speelde eveneens 5 partijen wit en 4 zwart. In zo'n geval moet gepoogd worden kleurwisseling toe te passen. Het is n.l. mogelijk, dat Bakker zijn laatste partij met wit speelde en Slager zijn laatste gespeelde partij met zwart. In dat geval wordt de paring: Slager (wit) — Bakker (zwart).

Blijkt evenwel ook op deze grond geen voorkeur aanwezig, dan houdt men de regel aan, dat de hoogst op de ranglijst geplaatste speler de witte kleur voert.

Het is nodig ten behoeve van de juiste paring na elke speelronde de ranglijst te herzien op grond van de behaalde resultaten. Hoe dit geschiedt zal nader worden uitgelegd.

Ranglijst

Voor de aanvang van de eerste ronde wordt de ranglijst opgesteld volgens speelsterkte. Zo veel mogelijk aan de hand van bekende gegevens. Indien deze ontbreken kan men met een schatting volstaan. Wanneer dit ook niet mogelijk is, b.v. voor een tournooi, dient voor de beginvolgorde te worden geloot. De bedoeling van deze bepaling is er voor te zorgen, dat enigszins gelijkwaardige spelers tegen elkaar in het veld treden.

Wanneer de uitslagen van de eerste ronde bekend zijn kan de ranglijst worden gecorrigeerd. Ranglijst nr. 2 ontstaat uit 2 factoren, t.w. „ranglijst nr. 1“ en „uitslagen 1e ronde“.

De nieuwe ranglijst ontstaat uit de vergelijking van de verkregen totaalcijfers. Stel, dat de beginranglijst er als volgt uitzag (fig. 2):

Figuur 2

Plaats	Naam	Waarde-cijfer	De uitslagen luiden:
1	Jansen	50	Jansen — Pietersen
2	Pietersen	49	Bakker — Slager
3	Bakker	48	De Vries — De Zeeuw
4	Slager	47	De Jonge — De Oude
5	De Vries	46	De Wit — De Bruin
6	De Zeeuw	45	
7	De Jonge	44	
8	De Oude	43	
9	De Wit	42	
10	De Bruin	41	
	enz.		

Nu wordt van elke speler diens waardecijfer samengegeld met het resultaat van de gespeelde wedstrijd. Aldus:

Plaats	Naam	Waarde-cijfer	Waardering 1e ronde *)	Totaal
1	Jansen	50	49	99
2	Pieterse	49	0	49
3	Bakker	48	23½	71½
4	Slager	47	24	71
5	De Vries	46	0	46
6	De Zeeuw	45	46	91
7	De Jonge	44	21½	65½
8	De Oude	43	22	65
9	De Wit	42	0	42
10	De Bruin	41	42	83

Figuur 3

Van de hier vermelde spelers ziet de nieuwe onderlinge volgorde er nu als volgt uit:

Ranglijst nr. 2

Plaats	Cijfer	Naam	Totaal
1	50	Jansen	99 pt.
2	49	De Zeeuw	91 pt.
3	48	De Bruin	83 pt.
4	47	Bakker	71½ pt.
5	46	Slager	71 pt.
6	45	De Jonge	65½ pt.
7	44	De Oude	65 pt.
8	43	Pieterse	49 pt.
9	42	De Vries	46 pt.
10	41	De Wit	42 pt.

Hier op voortbouwende zou de paring voor de 2e ronde er als volgt uitzien (de vermelde uitslagen zullen we als uitgangspunt nemen voor het samenstellen van ranglijst nr. 3):

De Zeeuw - Jansen	1-0
De Bruin - Bakker	1-0
Slager - De Jonge	½-½
De Oude - Pieterse	0-1
De Vries - De Wit	½-½

*) Bij winst of remise afhandelbaar van het waarde-cijfer van de tegenpartij.

Wij gaan nu de beëindiging van de eerste ronde herhalen, doch vermeerderen nu het eigen rangwaardecijfer met de resultaten van de beide gespeelde ronden. Men kan evenwel op de herwaarding van het spelresultaat uit de eerste ronde. De herwaarding van alle gespeelde partijen geschiedt steeds aan de hand van de waardecijfers van de laatste geldige ranglijst. Men zie:

Figuur 4

Plaats	Naam	Waarde-cijfer	Waardering 1e ronde	Waardering 2e ronde	Totaal
1	Jansen	50	43	0	93
2	De Zeeuw	49	42	50	141
3	De Bruin	48	41	47	136
4	Bakker	47	23	0	70
5	Slager	46	23½	22½	92
6	De Jonge	45	22	23	90
7	De Oude	44	22½	0	66½
8	Pieterse	43	0	44	87
9	De Vries	42	0	20½	62½
10	De Wit	41	0	21	62

Op grond van deze cijfers is de volgorde van

Ranglijst nr. 3

Plaats	Cijfer	Naam	Totaal
1	50	De Zeeuw	141 pt.
2	49	De Bruin	136 pt.
3	48	Jansen	93 pt.
4	47	Slager	92 pt.
5	46	De Jonge	90 pt.
6	45	Pieterse	87 pt.
7	44	Bakker	70 pt.
8	43	De Oude	66½ pt.
9	42	De Vries	62½ pt.
10	41	De Wit	62 pt.

Op deze wijze wordt telkens na elke speelronde een nieuwe telling gemaakt en de nieuwe ranglijst der vastgesteld.

Nu is een een duidelijk begrip te bevestigen gemakshalve aangenomen, dat op de ranglijsten nr. 2 en nr. 3 de plaatsen 1 tot en met 10 steeds door de zelfde spelers werden ingenomen. In werkelijkheid ligt dat natuurlijk anders. Uiteraard zou daardoor de paring voor de 2e ronde er ook reeds anders uit hebben gezien.

Ik moge hiervoor verwijzen naar de toegevoegde complete voorbeelden op pagina 23 e.v.

Verklaring

Wanneer een speler van overrompeling welke redenen verhinderd is een speelavond bij te wonen en hij geeft hiervan tijdig bericht aan de wedstrijdleider, zo komt hij in aanmerking voor een schadevergoeding.

Uiteenzet dient de limiet voor het begrip „tijdig” van te voren door de wedstrijd-leider te worden vastgesteld.

Het zou vanzelfsprekend niet juist zijn een verzuimde ronde als een winstpartij te belonen. Evenmin behoort deze als verliespartij te worden aange-merkt, daar er dan van compensatie in het geheel geen sprake zou zijn. Om de prikkel tot aanwezigheid zo levendig mogelijk te houden verdient het aanbeveling de vergoeding voor verzuim iets minder te doen zijn dan de beloning voor een remise-uitslag.

Wij richten ons hiervoor naar het eigen rangwaardecijfer van de absente speler. Uit een oogpunt van eenvoudige berekening komen we er toe voor elke verzuimde partij een vergoeding te geven gelijk aan het één derde deel van het eigen rangwaardecijfer.

Met het stijgen en dalen van iemands rangwaardecijfer gaat ook automatisch de waardering van eventueel verzuimde partijen mede. Een en ander heeft tengevolge, dat een aaneengeschakelde serie verzuimdagen een langzame, doch zekere daling op de ranglijst veroorzaakt. Daarentegen is hiermede voorkomen, dat men bovenmatig in zijn kansen in de wedstrijd is gedupeerd.

Om de telling niet te ingewikkeld te maken is het raadzaam de derde delen af te ronden op b.v. $\frac{1}{2}$ punt. Heeft b.v. iemand een rangwaardecijfer 55, zo wordt zijn verzuimvergoeding $\frac{1}{3} \times 55 =$ afgerond 18 $\frac{1}{3}$. Daarnaast is $\frac{1}{3} \times 56 = 19$ enz. Een groot nut van deze regeling is ook, dat iemand, die pas later in de competitie start (b.v. een nieuw lid), zonder meer kan worden ingevoegd, door de gemis-te ronden als „verzuim” aan te merken. Dezelfde regeling kan ook worden gevolgd indien door een speler de deelname voortijdig beëindigd wordt.

Geen partij

De vergoeding voor het wel aanwezig zijn, doch tengevolge van de indeling geen partij hebben, is vastgesteld op $\frac{1}{2} \times$ het eigen rangcijfer. De wedstrijd-leider kan deze compensatie ook toepassen in andere zich daartoe lenende gevallen.

Administratie

Nu rest nog de invoering van een overzichtelijk administratie-systeem. Het zal spoedig duidelijk zijn, dat een verwerking volgens fig. 2 en 3 onoverzichtelijk en lastig bewerkbaar wordt. Daarom verdient het aanbeveling een soort kaart-systeem aan te leggen, hetwelk succesvoller alle resultaten van de respectie-velijke deelnemers gaat vermelden. De afzonderlijke kaarten kunnen telkens het behaalde totaalcijfer vermelden. Door het eenvoudig op-volgorde-leggen komt de juiste rangschikking te voorschijn.

Goede ervaringen werden verkregen met prestatie-lijsten op het bekende in de handel verkrijgbare geruite folio-papier. Een voorbeeld voor de inrichting wordt getoond op fig. 5, pag. 16.*) (zie *Wakke blad*)

*) Betreft de prestatie-lijsten zijn tegenwoordig afzonderlijk in de handel verkrijgbaar.

Fig. 6, pag. 17, toont een zelfde lijst, nedet hierop de resultaten van een aantal speelronden zijn vermeld.

De lijsten zijn duudelig ingericht, dat zij behalve de resultaten, ook de ronden-nummers of data, de namen der legespelers en de gespeelde kleur bevatten. De definitieve inrichting en het formaat van de prestatie-lijsten moeten uiteraard op de behoefte worden ingesteld en van geval tot geval worden beoor-deeld.

Rondental

De opgedane ervaring leert, dat een aantal speelronden van ca. 50% van het deelneemertal voldoende is om een ranglijst te vormen, welke een bevredigende einduitslag weergeeft. Meerdere ronden spelen kan uiteraard geen kwaad. De invloed op de ranglijst is dan echter nog maar gering. Met minder ronden kan ook worden volstaan om in ieder geval de top- als ook de staartspelers aan te wijzen.

Eindkorrektie

Voor het vaststellen van een zo nauwkeurig mogelijke uitslag op grond van de behaalde resultaten is het nuttig na de laatste ronde de waardering van de ge-speelde partijen nog eenmaal extra te herzien aan de hand van de op de normale wijze verkregen ranglijst.

Wij hebben voorheen immers gezien, dat de rangorde telkens werd vastge-steld aan de hand van 2 factoren, t.w. de ranglijst na de vorige ronde en de uit-slagen van de laatste ronde. De gemaakte tussentijdse ranglijsten deden echter slechts dienst als hulpmiddel voor de juiste paring. Thans wordt iets meer ver-langd en is het goed alle uitslagwaarderingen nog eens samen te tellen volgens de waarde-cijfers van de laatste ronde.

Men kan het gehele competitie-verloop ook zien als een lap, die wordt uitgebreid. Eerst worden de steken opgezet (eerste ranglijst). Vervolgens wordt telkens een toer gebreed (speelronde). Is de lap voldoende lang geworden, dan moet de brein-aald eruit worden gehaald en om geen losse lussen over te houden wordt het breiwerk „afgekant”. Aldus kan men ook de berekening zien van de uitslag na de laatste speelronde. Eerst worden dus de laatste uitslagen op de gebrui-keijke wijze verwerkt en de rangorde opgesteld. Hierna worden alle waarde-rangcijfers herzien en samengesteld. Zonder dat hiervoor opnieuw werd ge-speeld.

Hoogte der waarde-cijfers

Om de hoogte der in te voeren rangwaarde-cijfers te kiezen moeten wij trachten te beoordeelen, wat de kansgetal van een eventuele keuze zijn.

Opgesteld, dat we deze uiterst laag houden, b.v. voor een ranglijst van 1 t/m 30, ongekend afgevoerd van 30 naar 1. De nummer 24 geplaatste speler zou hierbij als rangwaarde-cijfer 7 hebben en nummer 30 waarde-cijfer 1. Zou het nu in de verloop der competitie voorkomen, dat nr. 24 tegen nr. 30 moet spelen, dan kan deze max. 1 punt scoren. Bij afwezigheid ontvangt hij echter $\frac{1}{2} \times 7 = 2\frac{1}{2}$

punt. Uiteraard is dit niet juist en moet het puntenniveau zo hoog worden opgetrokken, dat de waarderingskansen bij spelen in ruime mate hoger liggen dan bij niet spelen.

Wordt het niveau daarentegen te hoog opgetrokken dan zullen de staarbor-den, welke in den regel de meeste nullen scoren, te zeer gebaat zijn met opzet-telijke absentie, welke immers per verzuimde partij $\frac{1}{2} \times$ eigen rangcijfer ople-vert.

Een modus voor het kiezen van een bruikbaar rangcijfer-niveau is om voor nr. 1 van de ranglijst een puntental te kiezen van ca. $1\frac{1}{2} \times$ het aantal deelnemers. Hierbij kan dan naar boven nog rekening worden gehouden met te verwach-ten toetreding van nieuwelingen.

Afgebroken partijen

Het komt voor, dat een wedstrijdpartij tijdens de beschikbare speeltijd voor de betreffende ronde niet kan worden beëindigd en op een ander tijdstip moet worden voortgezet. Wanneer dit niet voor de volgende ronde mogelijk is, krij-gen beide spelers voor de eerste zitting de absentievergoeding ($\frac{1}{2} \times$ eigen rang-waarde). Hierna zijn er verschillende mogelijkheden:

1. De spelers komen vóór de volgende ronde tot een akkoord en delen dit tijdig aan de wedstrijdleider mee. Deze rectificeert in dit geval zijn gegevens.

2. De betreffende spelers worden ter voorzetting van de partij weer tegen elkaar opgesteld tijdens de eerstvolgende speelronde, waarbij beiden aanwezig zijn. De vergoeding voor het eerste partijgedeelte blijft dan op $\frac{1}{2}$ gehandhaafd, terwijl de einduitslag op de normale wijze wordt verwerkt.

Een en ander werkt een vlotte afwerking van de hangpartijen in de hand.

Variaties

Naar ik hoop is in de voorgaande hoofdstukjes het principe van het Keizer-systeem duidelijk uiteengezet. Wellicht, dat de toegevoegde uitgewerkte voor-beelden achter in dit boekje ook nog verhelderend kunnen werken. Op dit grondpatroon zijn drie variaties mogelijk, zoals bepalingen, dat men hoogstens een of twee keer gedurende het seizoen tegen de zelfde speler mag uitkomen, enz. Op een belangrijke variatie wil ik hier speciaal de aandacht vestigen, om-dat die in het bijzonder van belang is voor de grotere verenigingen.

Wil het systeem goed gespeeld worden, dan moeten de resultaten worden geme-ten van een voor alle spelers gelijk aantal speelavonden.

Nu komt het regelmatig voor, dat een wisselend deel der deelnemers op een clubavond in teamverband moet uitkomen tegen andere verenigingen. Deze spelers kunnen dus op de bewuste datum niet uitkomen voor de onderlinge competitiewedstrijd. Voor verenigingen, welke met slechts een of twee tiental-leen in de bondscampettie uitkomen, zal het geen bezwaar vormen, deze data van het eigen competitie-schema uit te sluiten, daar er plenty speelavonden beschikbaar blijven voor een voldoende aantal speelronden voor de interne wed-strijd. Evenwel verdient het daarbij aanbeveling met het oog op het eventueel uitspelen van afgebroken partijen voor elke interne wedstrijdronde b.v. 2 speel-avonden te reserveren.

Naar mate het ledental groter is en daarbij tevens met meerdere tientallen in de bondswedstrijden moet worden uitgekomen, worden de mogelijkheden voor

een dergelijk competitie-schema echter kleiner, immers is er enerzijds door een groter deelnemersaantal aan de onderlinge competitie behoefte aan een groter aantal speelronden, terwijl anderzijds door het groter aantal spelende teams meer clubavonden gedeeltelijk door teamwedstrijden in beslag genomen zullen zijn.

Inlating van resultaten in teamverband

Een geschikte oplossing voor dit probleem zou zijn om de resultaten van in teamverband gespeelde partijen op een billijke wijze mede te tellen in de score-tabelten van de betreffende spelers. Welnu, het openstellen van deze mogelijk-heit is een van de belangrijkste elementen van het Keizer-systeem.

Men kan het als een bezwaar aanvoelen, dat hierdoor nog meer afbreuk wordt gedaan aan de klassieke gesloten competitie. Daartegenover zijn evenwel be-langrijke plus-punten aan te wijzen. Wat is er eigenlijk tegen, dat de ranglijst wordt samengesteld op grond van geleverde prestaties, zowel in externe als in-terne wedstrijden.

Bovendien vormt het meetellen voor de onderlinge wedstrijd voor de team-spieler een extra-prikkel om hun uiterste best te doen. Ook brengen deze team-wedstrijden voor de onderlinge competitie tengevolge van de meer onzekere uitslagen meer kans op plaatswisseling en dienengevolge extra spanning te-weeg.

Bij de bepaling van de hoogte van de beloning voor een in teamverband ge-scoorde winstpartij ligt het voor de hand, dat deze ongeveer gelijk dient te zijn aan het waarderingsniveau, waarop de betreffende speler zich in de onderlinge ranglijst bevindt.

Het zou dus mogelijk zijn, hiervoor een waardering toe te kennen, gelijk aan het eigen rangwaardcijfer. Dat betekent in de praktijk, dat deze beloning een „tweevoud“ waarde vertegenwoordigt precies als de verzuim-vergoeding.

Er bestaan evenwel klemmende argumenten om voor geleverde prestaties in teamverband constant blijvende beloningen toe te kennen. Een van deze argu-menten is, dat het team wel eens onvolledig is en wordt aangevuld door inval-lers. Deze vertoeren reeds vanwege hun iets mindere speelsterkte in een minder gunstige positie ten aanzien van de kans om iets te scoren (winst = volle belo-ning, remise = halve beloning). De billijkheid brengt mee, dat voor een zelfde prestatie ook een zelfde beloning wordt gegeven.

Op die grond is te pleiten voor een regeling, welke bepaalt, dat de eerste-bord-speler van het eerste tiental, onafhankelijk van de persoon, voor een winstpar-tij te allen tijde een beloning krijgt, gelijk aan die, welke een overwinning tegen de nummer één van de onderlinge ranglijst oplevert.

Uitendeel, dat de rangwaarde-cijfers van de hoogste borden 80, 79, 78, 77, 76, enz. zijn, dan houdt dit in, dat een overwinning in teamverband tegen een andere partij aan het eerste bord steeds 80 punten meebrengt, een remise 40 punten, een nederlaag 0 punten. Aanloeg wordt dit voor de 2e bordspeler 79 - 39% - 0 punten, voor het 3e bord: 78 - 39 - 0, enz.

De 2e belation winstpunten zijn dienengevolge voor het eerste tiental resp. 80 - 79 - 78 - 77 - 76 - 75 - 74 - 73 - 72 - 71 punten of de helft hiervan. Voor het tweede tiental neemt men evenzo de waarderingscijfers van de bor-den 11 t/m 20. Deze zullen dus zijn: 70 - 69 - 68 - 67 - 66 - 65 - 64 - 63 - 62 - 61.